

Richtlijnen

MER recreatieontwikkeling Bergse Heide

Bergen op Zoom, oktober 2005

Inhoud	1
1. Hoofdpunten van het MER	3
2. Probleemstelling, doel, beleid en besluitvorming	4
2.1. Probleemstelling	4
2.2. Beleid en besluitvorming	4
3. Voorgenomen activiteit en alternatieven	5
3.1. Algemeen	5
3.1.1. Bezoekersaantallen en verkeer	5
3.1.2. Overige activiteiten en maatregelen	5
3.2. Ontwikkeling alternatieven	6
3.2.1. Breedte van de alternatievenontwikkeling	6
3.2.2. Meest milieuvriendelijk alternatief (MMA)	6
4. Huidige milieusituatie en gevolgen voor het milieu	7
4.1. Algemeen	7
4.2. Natuur	7
4.3. Landschap	8
4.4. Water en bodem	8
4.5. Overige milieuaspecten	8
5. Overige hoofdstukken van het MER	9

Bijlagen:

1. Beantwoording adviezen en inspraakreacties

GRIFFIE
Bergen, op Zoon

1. Hoofdpunten van het MER

3

De gemeenteraad beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport (MER). Dat wil zeggen dat het MER minimaal de volgende informatie moet bevatten om in de besluitvorming het milieubelang goed te kunnen meewegen:

- een heldere motivatie van de omvang en de begrenzing van het plangebied en een concretisering van de doelen voor de ontwikkeling van natuur en landschap;
- een goed onderbouwd inrichtingsprogramma met concrete ruimtelijke informatie over gebruiksfuncties en mogelijke alternatieven; geef daarbij aan hoe verschillende alternatieven passen binnen het beleidskader en de doelstelling;
- voor de ontwikkeling van het meest milieuvriendelijk alternatief moet de mogelijkheid van minimalisatie van grondgebruik binnen de ecologische hoofdstructuur onderzocht worden;
- een beschrijving en beoordeling van de directe en indirecte effecten van de verschillende alternatieven op natuur (versnippering, verdroging, verstoring), landschap en water;
- een zelfstandig leesbare samenvatting, die duidelijk is voor bestuurders, burgers en andere betrokkenen.

GRIFFIE
Bergen op Zoom

135.11750.01

2. Probleemstelling, doel, beleid en besluitvorming

4

2.1. Probleemstelling

Probleem- en doelstelling zijn in de startnotitie kort samengevat en verdienen in het MER een betere onderbouwing. Hierbij moeten met name de doelen voor natuur en landschap concreet en toetsbaar beschreven worden, zodat de alternatieven ook op doelbereik beoordeeld en vergeleken kunnen worden. De doelen moeten, samen met het vigerende beleid, een duidelijk kader vormen voor de alternatievenontwikkeling. Presenteer in het MER een helder geformuleerd inrichtingsprogramma (aantal bungalows, aantal landgoederen, omvang van de golfbaan, natuurontwikkeling).

De uiteindelijke inrichting van de landgoederen heeft een belangrijke invloed op het bereiken van de gewenste landschappelijke- en natuurkwaliteit van het plangebied. Maak in het MER concreet wat de kwaliteitsdoelen zijn en hoe deze nagestreefd zullen worden, door een goede fasering van de planuitvoering en overige maatregelen voor kwaliteitsborging.

Nut en noodzaak van de aanleg van een golfbaan moeten in het MER beschreven worden. Hierbij dienen de ontwikkeling van de vraag naar nieuwe golfbanen, het bestaande aanbod en de ontwikkeling van nieuw aanbod in de regio¹ in beschouwing genomen te worden.

2.2. Beleid en besluitvorming

De startnotitie levert een goede aanzet voor de beschrijving van het beleidskader, toegespitst op dit voornemen. In aanvulling op hetgeen in de startnotitie is beschreven, moet in het MER nader aandacht besteed worden aan de consequenties van het natuur- en landschapsbeleid voor het project Bergse Heide. Naast de exacte begrenzing van de verschillende gebieden uit het provinciaal natuurbeleid (EHS/GHS, AHS, RNLE) moet ook ingegaan worden op de status van deze gebieden en de harde randvoorwaarden die hieruit voor het project voortvloeien². In het MER moet gemotiveerd worden waarom de golfbaan deels in de EHS zou moeten liggen. De Commissie merkt op dat voor de EHS de beschermingsformules uit het Structuurschema Groene Ruimte van toepassing zijn. Het MER zal aan moeten geven of de beschouwde alternatieven, ook na het treffen van mitigerende maatregelen, wezenlijke waarden in dit gebied aantasten.

In de Structuurvisie is in het zuidoosten van het plangebied (op de Kragge) een tweede recreatief kerngebied in kaart gebracht, dat in het Masterplan niet nader aan de orde komt. Dit tweede kerngebied is nog steeds een aantrekkelijke optie voor de langere termijn, gezien de directe afslag van de snelweg; het eventueel ontwikkelen van recreatie kan hier pas aan de orde komen na het sluiten van de stortplaats Kragge II. De sluiting is pas voorzien over 15-20 jaar. Tot die tijd behoudt dit deelgebied haar huidige status in het bestemmingsplan. Deze informatie dient in het MER opgenomen te worden.

¹ Maak hierbij helder welk criterium gehanteerd wordt: bijvoorbeeld een afstandscriterium van 20 of 30 km vanaf het plangebied, of een reistijd van 20 minuten.

² Zie ook de inspraakreactie van de Brabantse Milieufederatie, punt 1, waarin gewezen wordt op het belang van een goede integrale afweging van de verschillende plannen voor het gebied.

GRIFFIE
Bergen op Zoom
135.11750.01

3. Voorgenomen activiteit en alternatieven

5

3.1. Algemeen

De in de startnotitie beschreven planonderdelen moeten in het MER worden beschreven voor zover deze gevolgen kunnen hebben voor het milieu. Een situatieschets van zowel het plangebied als een ruimer studiegebied, met bebouwing, waterpartijen, waterpeilen en ecologisch gevoelige gebieden, moet deel uitmaken van de beschrijving. Geef op kaart een duidelijk beeld van de ligging en het ruimtebeslag van de planonderdelen, en met name de golfbaan: de ligging van de holes, het clubhuis, etc., zodat op basis hiervan de effecten beoordeeld kunnen worden. Het kaartmateriaal moet actueel en goed leesbaar zijn en voorzien worden van een duidelijke legenda.

De startnotitie meldt dat er voor de alternatieven ook buiten het in eerste instantie gedefinieerde plangebied gezocht zal worden. In het MER dient de omvang en begrenzing van het uiteindelijke plangebied helder te worden onderbouwd aan de hand van een kansen- en belemmeringenkaart van het studiegebied.

3.1.1. Bezoekersaantallen en verkeer

Uit de startnotitie al duidelijk welke recreatieve voorzieningen de gemeente wil realiseren, maar het MER zal nader aan moeten geven hoe de inrichting van het gebied er uit gaat zien en wat de schattingen zijn van het toekomstige gebruik. Voor het bepalen van de milieugevolgen is het van belang om in ieder geval de volgende vragen te beantwoorden in het MER:

- Hoe is het huidige gebruik en wat zijn de huidige bezoekersaantallen en verkeersbewegingen?
- Welke bezettingsgraden worden voor het voornemen globaal verwacht in de verschillende seizoenen en om hoeveel bezoekers en verkeersbewegingen gaat het dan? Zijn er pieken in de bezoekersaantallen en verkeersbewegingen te verwachten?
- Wat gaan deze bezoekers doen (intensieve versus extensieve recreatie), welke voorzieningen zullen zij gebruiken, welke omvang moeten de parkeervoorzieningen hebben?

Relateer het verwachte gebruik, de geschatte bezoekersaantallen en verkeersbewegingen van het voornemen aan de huidige situatie. De omvang van het verkeer in de huidige situatie en de autonome ontwikkeling moet gekwantificeerd worden op basis van modelberekeningen, rekening houdend met de door Rijkswaterstaat gestelde vragen (zie bijlage 1). De invloed van het voornemen op de verkeersstromen in het studiegebied kan ingeschat worden aan de hand van verifieerbare aannamen.

Het MER moet inzicht bieden in het functioneren van de geplande verkeerskundige structuur voor zowel autoverkeer als het recreatieve fietsverkeer. Breng de mitigerende maatregelen in beeld die getroffen kunnen en zullen worden om zo min mogelijk nadelige milieugevolgen te veroorzaken.

3.1.2. Overige activiteiten en maatregelen

- Geef in het MER een beschrijving van de uit te voeren werkzaamheden voor de aanleg van de golfbaan en een kwantitatieve inschatting van de benodigde ophogingen en ontgravingen (oppervlakte en hoogte verschillen).
- In het MER dienen het maaibeheer, beregening, de bemesting en het gebruik van bestrijdingsmiddelen op de golfbaan globaal beschreven te worden, alsmede de maatregelen die getroffen zullen worden om negatieve gevolgen voor water en natuur te voorkomen of beperken. Daarnaast moet ook inzicht geboden worden in welke beheersmaatregelen in de huidige situatie plaatsvinden, zoals bemesting van maïspercelen in het beekdal, die bij uitvoering van het voornemen niet meer genomen zullen worden.
- Beschrijf ook welke veiligheidsmaatregelen op de golfbaan getroffen worden om de veiligheid van recreatieve medegebruikers van het gebied te garanderen.

Bergen op Zoom

135.11750.00

Door omstandigheden kan de noodzaak ontstaan om de recreatieve activiteiten slechts gedeeltelijk of gefaseerd te realiseren. Dit kan aanzienlijke consequenties hebben voor de milieugevolgen en met name voor de realisatie van compensatie (omvang en tijdsplanning). Geef in het MER aan hoe in de planvorming ingespeeld wordt op dergelijke onzekerheden.

3.2. Ontwikkeling alternatieven

3.2.1. Breedte van de alternatievenontwikkeling

In de startnotitie wordt een basisalternatief gepresenteerd voor de inrichting van het plangebied, dat overeenkomt met de inrichting volgens het Masterplan. Zoals in de startnotitie al is aangegeven kunnen vanuit het oogpunt van milieu nog andere inrichtingsalternatieven voor het plangebied ontwikkeld worden. Hierbij moet in ieder geval gedacht worden aan een locatiealternatief voor de golfbaan.

De argumenten die uiteindelijk hebben geleid tot een voorkeursalternatief dienen in het MER helder in beeld te worden gebracht. Hierbij moeten in ieder geval ook de milieuvor- en nadelen van deze inrichting inzichtelijk gemaakt worden. Deze voor- en nadelen hangen uiteraard ook samen met de actuele natuurwaarden van het gebied en de beoogde aard van de natuurontwikkeling.

3.2.2. Meest milieuvriendelijk alternatief (MMA)

Een MMA is pas te ontwikkelen na een duidelijke begrenzing van het zoek/plangebied en een goede analyse van de huidige situatie op basis van de lagenbenadering:

1. Ondergrond: abiotisch systeem, watersysteem, biotisch netwerk
2. Netwerklaag: verkeersnetwerk, groene netwerk en energienetwerken
3. Occupatielaag: bebouwingspatronen

Het MER dient inzicht te bieden in de harde uitgangspunten waarbinnen ontwikkeling van het MMA plaats kan vinden. De keuze voor één recreatieve poort maakt dat de golfbaan volgens de startnotitie gedeeltelijk in de EHS komt te liggen. Bij de ontwikkeling van het MMA dient het MER daarom wel inzichtelijk te maken welke milieuvriendelijke mogelijkheden er eventueel ontstaan als men dit uitgangspunt voor de ontsluiting van de golfbaan loslaat.

Bij de ontwikkeling en beoordeling van het MMA gelden in ieder geval de volgende aandachtspunten:

- minimalisatie van EHS-grondgebruik door een andere golfbaanlocatie;
- minimale verstoring van gevoelig gebied door verkeer, bezoekers en ruimtelijke ingrepen (ontsluitingswegen, nieuwbouw);
- tegengaan van versnippering, optimaliseren van migratiemogelijkheden voor belangrijke soorten;
- optimalisatie van landschappelijke inpassing;
- minimalisatie van (eco)hydrologische effecten in het studiegebied.

Het MMA wordt bepaald mede op basis van de vergelijking van de alternatieven.

Indien het voorkeursalternatief hiervan afwijkt, verdient het aanbeveling om de argumenten voor de keuze van het voorkeursalternatief helder weer te geven en de milieuconsequenties van de keuze expliciet te maken.

GRIFFIE
Bergen op Zoom

4. Huidige milieusituatie en gevolgen voor het milieu 7

4.1. Algemeen

De startnotitie biedt een goede richtlijn voor de in het MER te beschrijven milieugevolgen en de toetsingscriteria hiervoor. De startnotitie maakt melding van belangrijke landschappelijke en natuurwaarden in het gebied. Deze zullen in het MER geconcretiseerd moeten worden, evenals het huidige watersysteem en de huidige functies en het gebruik van het gebied. Het zwaartepunt in het MER moet liggen bij de beschrijving van de milieuaspecten natuur, landschap en water en de wisselwerking tussen deze drie.

Naast de negatieve milieugevolgen moet ook inzicht geboden worden in de positieve effecten van het voornemen. Denk hierbij aan de effecten van zonering van het verkeer en de effecten van het verdwijnen van maispercelen in het beekdal en de daarmee gepaard gaande bemesting.

Besteed in het MER aparte aandacht aan de effecten van de aanlegfase. Het gaat daarbij om verstoring van natuur en recreanten als gevolg van het kappen van bomen, het rooien van stobben, het grondverzet en het werkverkeer. Geef aan hoe met de fasering van de plannen rekening wordt gehouden met broedseizoenen en recreatie seizoenen.

Tenslotte dient voor elk milieuaspect inzicht gegeven te worden in de noodzaak, aard en effectiviteit van te nemen mitigerende maatregelen.

4.2. Natuur

De gemeente streeft, in combinatie met de impuls voor recreatie en toerisme, naar verbetering van de ecologische kwaliteiten, zoals het verbinden van geïsoleerd liggende biotopen. Het MER dient gedetailleerd aan te geven welke verbetering van natuurwaarden ((doel)soorten, habitats/natuurdoeltypen) wordt beoogd en welke meerwaarde daarmee voor het functioneren van de EHS in ruimer verband, waaronder het al dan niet gedeeltelijk oplossen van bestaande knelpunten, kan worden bereikt.

Voor een juiste beoordeling van mogelijke effecten van het voornemen en de alternatieven op soorten en habitats is het van belang dat het MER voldoende informatie over huidige voorkomen en potenties bevat. De beschrijving dient zowel kwalitatief (functies van het gebied), kwantitatief en ruimtelijk te zijn.

Naast onderzoek in het plangebied zelf, is ook onderzoek in een breder studiegebied noodzakelijk om te beoordelen:

- of externe werking op het naburige Vogelrichtlijngebied Brabantse Wal aan de orde is³; de eventuele effecten van het voornemen dienen daarbij te worden gezien in samenhang met de effecten van eventueel overige geplande activiteiten in of nabij het Vogelrichtlijngebied (cumulatie).
- in hoeverre het initiatief zich verhoudt tot het hoofddoel van de Ecologische hoofdstructuur (EHS), namelijk het tegengaan van versnippering. De Bergse Heide heeft, als smal natuurgebied ingeklemd tussen bebouwing en agrarisch cultuurland, mogelijk een belangrijke regionale migratiefunctie voor dieren.

Het MER dient voor de verschillende alternatieven goed inzicht te bieden in de gevolgen van met name de aanleg van de golfbaan. Daarbij zullen met name de volgende effecten van het voornemen in kaart gebracht moeten worden:

³ Op 1 oktober 2005 zal naar verwachting de nieuwe Natuurbeschermingswet in werking treden. Dit betekent dat er voor projecten die de natuurlijke kenmerken van een Vogel- of Habitatrictlijngebied kunnen aantasten, een vergunning aangevraagd moet worden. Wanneer nadelige effecten op de te behouden kenmerken in het Vogelrichtlijngebied niet zijn uit te sluiten, is een passende beoordeling aan de orde (artikel 6, lid 3 van de Habitatrictlijn).

- oppervlakte en natuurwaarde van te kappen bos;
 - effect op de kwaliteit van de resterende bosstroken tussen de holes;
 - effecten van gebruik en beheer (vermesting, beregening, verzuivering, betreding door golfers).
- In het MER zullen de nadelige effecten die te verwachten zijn op de soorten die zijn beschermd op grond van de Flora- en faunawet, in kaart moeten worden gebracht. Besteed speciale aandacht aan de soorten waarop de "uitgebreide toets" van toepassing is⁴. Helder moet worden of bepaalde planonderdelen afbreuk kunnen doen aan de gunstige staat van instandhouding. Geef in het MER aan of op grond van deze informatie te verwachten is dat er voor bepaalde soorten een ontheffing aangevraagd moet worden.

4.3. Landschap

De startnotitie geeft een goede aanzet voor de richtlijnen voor het MER. Met betrekking tot de uitwerking van de aspecten 'samenhang' en 'herkenbaarheid' wordt in aanvulling daarop het volgende opgemerkt. In het MER dienen met name de mogelijke gevolgen van de aanleg van de golfbaan voor de gesloten bosrand van de Brabantse Wal ten opzichte van het open gebied van de Kraggenloop inzichtelijk te worden gemaakt. Denk hierbij aan de effecten van egalisatie van hoogteverschillen en ontgraving op het landschap.

Voor de aanleg van de golfbaan in het bosgebied is ingrijpend grondverzet nodig. Breng de verstoring van het bodemprofiel en het microreliëf helder in beeld en geef aan hoe het verlies van geomorfologische waarden tot een minimum beperkt kan worden.

4.4. Water en bodem

Naast de aspecten die in de startnotitie worden vermeld, dient het MER de gevolgen van het voornemen en de alternatieven aan te tonen voor het grondwater door presentatie van een waterbalans (saldo van neerslag, verdamping, afvoer, onttrekking voor de golfbaan, drainage, etc.). Ga hierbij in op het voorkomen van schijngrondwaterspiegels op de Brabantse Wal. Indien de balans belangrijke verschillen ten opzichte van de huidige situatie laat zien, geef dan aan wat de reikwijdte van de effecten is, bijvoorbeeld op de watervoerendheid van de vennen in het gebied en op de kwel naar het beekdal. Het MER dient te onderbouwen of er relevante verschillen in waterverbruik zijn tussen verschillende locatievarianten van de golfbaan, bijvoorbeeld tussen een variant op in hoge droge bosgebied en lager gelegen opties.

Het basisalternatief kent een belangrijke functie toe aan (het dal van) de Kraggenloop. Breng in beeld of er voldoende water in het gebied aanwezig is om de gewenste ontwikkeling van landschap en natuur (broekbos, rietruigte) te kunnen realiseren. Geef hierbij ook een kwantitatieve inschatting van grondwaterstanden, afvoeren en de behoefte aan berging.

Gezien de omvang van het grondverzet en de grondbewerking die plaats moet vinden om het voornemen te realiseren, zal in het MER uitvoeriger aandacht besteed dienen te worden aan de gevolgen voor de bodem dan in de startnotitie wordt aangegeven. Presenteer in het MER in ieder geval een kwantitatieve indicatie van de grondbalans en van de aan- en afvoer van grond buiten het plangebied.

4.5. Overige milieuaspecten

De overige in de startnotitie vermelde aspecten kunnen meer globaal uitgewerkt worden in het MER. Voor deze aspecten kan de startnotitie als richtlijn gelden.

⁴ Zie soortenlijst in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Voor deze soorten is bij de ontheffingsaanvraag ingevolge de Flora- en Faunawet de "uitgebreide toets" van toepassing. Dit betekent dat er getoetst moet worden aan de volgende drie criteria: 1. Is er sprake van een in of bij de wet genoemd belang; 2. Is er een alternatief?; 3. Wordt er geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort? Er moet aan alle drie criteria voldaan worden.

5. Overige hoofdstukken van het MER

9

Voor de onderdelen "vergelijking van alternatieven", "leemten in milieuinformatie", "evaluatieprogramma" en "samenvatting van het MER" zijn er geen verdere richtlijnen naast de wettelijke voorschriften.

GRIF-FIE
Bergen op Zoom
[Handwritten signature]
135.11750,01

Bijlage 1. Beantwoording adviezen en inspraakreacties

1

1. Commissie voor de m.e.r. (30-6-2005)

Advies

De Commissie heeft in haar advies een voorstel voor richtlijnen uitgewerkt en daarbij ook de op dat moment beschikbare andere adviezen en inspraakreacties betrokken.

Beantwoording

Dit advies is vrijwel integraal overgenomen. Bij de omzetting van het advies naar richtlijnen heeft op ondergeschikte punten uiteraard een redactionele aanpassing plaatsgevonden.

2. Ministerie van Landbouw, Visserij en Voedselkwaliteit, regiodirecteur Zuid ()

Advies

De regiodirecteur richt zich in zijn adviezen over m.e.r. op rijksnatuur- en landschapsbelangen en op rijkslandbouwbelangen. Deze belangen zijn neergelegd in de Nota Ruimte en in de uitwerking van de Europese Richtlijnen.

Beantwoording

Hiervan wordt kennis genomen. Vanzelfsprekend worden de beoogde ontwikkelingen in het MER nauwgezet getoetst aan het rijksbeleid en aan de Europese richtlijnen. In het advies van de Commissie voor de m.e.r. dat de basis vormt voor de richtlijnen, is hierin reeds voorzien.

Advies

De regiodirecteur constateert dat in de startnotitie onvoldoende wordt ingegaan op:

- de natuurwaarden van het plangebied;
- de mogelijke effecten van met name de aanleg van de golfbaan op de natuurwaarden in de EHS;
- de mogelijke effecten van de ontwikkelingen op het naburige Vogelrichtlijngebied.

Beantwoording

Een startnotitie m.e.r. is niet het geëigende document om hierover al afdoende informatie te leveren. Vanzelfsprekend zal, zoals al in de startnotitie is vermeld, in het MER op al deze zaken worden ingegaan. Ook in het advies van de Commissie voor de m.e.r. is hierin voorzien.

Advies

De regiodirecteur adviseert ook een alternatief te onderzoeken waarbij de golfbaan geheel buiten de EHS komt te liggen.

Beantwoording

Een situering van de golfbaan geheel buiten de EHS staat op gespannen voet met de in de startnotitie beschreven dubbele doelstelling voor recreatie én natuur. Wel zal in het MER worden gezocht naar een alternatief met een minimale aantasting van het bosgebied. Conform het advies van de Commissie van de m.e.r. zal daarnaast in het MER worden aangegeven welke (extra) milieuwinst zou kunnen worden behaald door situering van de golfbaan geheel buiten de EHS en zal de noodzaak van koppeling van de golfbaan aan de recreatieve poort nader worden onderbouwd.

GRIFFIE
Bergen op Zoom

135.11.160.01

Advies

De regiodirecteur het nieuwe beleid voor de EHS-saldbenadering op grond van de Nota Ruimte nog in ontwikkeling is. Voor toepassing hiervan moet er toestemming zijn met het rijk.

Beantwoording

Hiervan wordt kennis genomen. Intussen is reeds gestart met een overleg met vertegenwoordigers van de ministeries van VROM en LNV. De uitkomsten van dit overleg over de toepasbaarheid van de saldbenadering en specifieke randvoorwaarden die hieruit voortvloeien worden uiteraard in het MER overgenomen.

3. Gasunie (23-5-2005)Reactie

Aan de noordzijde van het spoor ligt een aardgastransportleiding. De Gasunie gaat ervan uit dat de gemeente hiermee rekening houdt door het nieuwe externe veiligheidsbeleid rondom leidingen (dat momenteel in ontwikkeling is) toe te passen. Bij het RIVM kunnen hiervoor reeds de maximaal aan te houden afstanden worden opgevraagd.

Beantwoording

In het MER zover nodig aandacht worden besteed aan het nieuwe externe veiligheidsbeleid rondom leidingen en mogelijke milieugevolgen.

Reactie

De Gasunie verzoekt om hen bij de verdere ontwikkeling van het gebied te betrekken en geeft aan digitale informatie met betrekking tot de leiding te kunnen verstrekken.

Beantwoording

Indien de verdere planontwikkeling dit vraagt zal de gemeente contact met de Gasunie opnemen. De gemeente maakt graag gebruik van het aanbod voor digitale informatie.

4. Rijkswaterstaat (3-6-2005)Reactie

Rijkswaterstaat betreurt het dat ze geen startnotitie op eigen initiatief van de gemeente hebben ontvangen.

Beantwoording

De gemeente betreurt deze omissie evenzeer en is verheugd dat Rijkswaterstaat alsnog een reactie op de startnotitie heeft gegeven.

Reactie

Rijkswaterstaat geeft aan dat de keuze voor de locatie van verkeersaantrekkende voorzieningen nabij de A4 gevolgen kan hebben voor deze weg. Naast gebruik door het bovenregionale verkeer, bestaat de kans dat het lokale verkeer de A4 als voorkeursroute gebruikt in plaats van het onderliggende wegennet. Rijkswaterstaat adviseert hiermee rekening te houden in het verkeersonderzoek en dit duidelijk uit de studie naar voren te laten komen (b.v. middels een verkeersmodelstudie).

Beantwoording

Hieraan zal in het MER de nodige aandacht aan worden besteed. In het verkeersonderzoek ten behoeve van het MER zal aandacht worden besteed aan de betreffende verkeersaspecten. Ook in de verschillende te onderzoeken alternatieven zal verkeer een belangrijke rol spelen.

Reactie

Indien uit de studie infrastructurele knelpunten naar voren komen, zouden in ieder geval voldoende middelen gereserveerd moeten worden om deze te voorkomen/op te lossen (kosteneffectiviteit alternatief). Hierbij spelen het oplossend vermogen van de modaliteiten en

GRIFFIE
Bergen op Zoom
135.11750.01

de verschillende onderdelen van het wegennet een belangrijke rol. Rijkswaterstaat verzoekt om door de gemeente geïnformeerd te worden over de uitkomsten van de studie.

Beantwoording

Met deze opmerking zal rekening worden gehouden. De gemeente zal Rijkswaterstaat te zijner tijd op de hoogte brengen van de uitkomsten van het onderzoek.

5. Prorail (6-6-2005)

Reactie

Prorail verzoekt om op de hoogte gehouden te worden van de planologische ontwikkelingen in verband met de wettelijke bepalingen op het gebied van geluid en externe veiligheid die gelden voor geluidgevoelige bestemmingen dichtbij het spoor.

Beantwoording

Uiteraard zal de gemeente Bergen op Zoom in het MER ook aandacht besteden aan de aspecten externe veiligheid en spoorweglawaai. Daar waar noodzakelijk (in verband met nieuwe gevoelige bestemmingen) zal de gemeente bij het opstellen van het bestemmingsplan Prorail over beide aspecten informeren.

6. Vereniging voor Natuur- en Milieueducatie, IVN Groene Zoom (2-6-2005)

Reactie

Het valt de vereniging op dat bij de aanleg van een bungalowpark het behoud van de bestaande waardevolle groenstructuur als vast uitgangspunt wordt geformuleerd, terwijl dit uitgangspunt bij de aanleg van de golfbaan niet wordt gehanteerd. Een gedegen onderbouwing op dit punt is noodzakelijk.

Beantwoording

Bij de omvorming van de bestaande campings naar (deels) bungalowparken is inderdaad behoud van aanwezige groenstructuren een belangrijke doelstelling. Bij de golfbaan en terreinen nabij de Kraggeloop is versterking van natuur- en landschapswaarden in zijn totaliteit doelstelling van het project. Tegenover een (zo beperkt mogelijke) aantasting staat daarbij gerichte natuurontwikkeling en aanleg van nieuwe landschapselementen. Hierbij zal waar mogelijk aansluiting worden gezocht bij de huidige groenstructuur dan wel de groenstructuur van weleer.

Reactie

In de startnotitie wordt gesteld dat alleen alternatieven zullen worden onderzocht die voldoen aan de doelstellingen van de initiatiefnemer. Deze zijn zo geformuleerd dat het door IVN en andere natuurorganisaties gewenste alternatief voor de ontwikkeling van een golfbaan geheel buiten het bos/de EHS niet wordt meegenomen.

Beantwoording

Om de doelstellingen van recreatie én natuur te kunnen realiseren is, zoals blijkt uit de gesprekken met de potentiële ontwikkelaars, een rechtstreekse koppeling van verblijfsrecreatie en golfbaan essentieel. Alleen dan zijn de beoogde ontwikkelingen voor de ontwikkelaars financieel uitvoerbaar. Zoals in de startnotitie aangegeven acht de gemeente daarnaast concentratie van alle verkeersaantrekkende voorzieningen bij de recreatieve knoop van groot belang. Conform het advies van de Commissie van de m.e.r. zal in het MER worden aangegeven welke (extra) milieuwinst zou kunnen worden behaald door situering van de golfbaan geheel buiten de EHS.

Reactie

De gemeente baseert zich bij de verwachte mogelijkheden voor aantasting van de EHS op de saldobenadering in de Nota Ruimte. Het aantonen van het ontbreken van alternatieven maakt volgens IVN onderdeel uit van die saldobenadering. IVN adviseert om een alternatief voor de

GRIFFIE
Bergen op Zoom
135.14750.04

aanleg van de golfbaan buiten de EHS reeds in dit MER mee te nemen om te voorkomen dat het MER overgedaan zal moeten worden.

Beantwoording

Momenteel is de gemeente in overleg met het Ministerie van LNV en de provincie over de toepassing van de saldobenadering. De uitkomsten van dit overleg over de toepasbaarheid van de saldobenadering en specifieke randvoorwaarden die hieruit voortvloeien worden uiteraard in het MER overgenomen, zie overigens ook het advies van LNV en de beantwoording daarvan.

Reactie

IVN mist bij de te onderzoeken effecten de gevolgen voor de geomorfologie. Voor een aantal uit te voeren werken (realisatie golfbaan en ecologische verbindingzone) zijn ingrijpende vergravingen te verwachten. Met name het terrein van de Brabantse Wal (zeer geaccidenteerd) is zeer waardevol en gevoelig voor aantasting van de geomorfologie.

Beantwoording

In het MER zal ook aan dit aspect aandacht worden besteed.

7. Vereniging Heerlesebaan i.o. (3-6-2005)

Reactie

De Vereniging handhaaft het door haar ingediende bezwaar.

Beantwoording

Hiervan wordt kennis genomen. In het kader van het Masterplan is reeds ingegaan op het bezwaar van de vereniging.

Reactie

De startnotitie mag de belangen voor het milieu van de aangesloten leden/groep niet schaden. Daarnaast wijst de vereniging erop dat negatieve gevolgen van de rapportage voor de grondeigenaren/gebruikers schade kunnen voortbrengen.

Beantwoording

In het MER wordt aandacht besteed aan milieugevolgen van de beoogde ontwikkeling, ook voor de omgeving. Daarbij is de gemeente verplicht eventuele negatieve effecten voor de omgeving in beeld te brengen.

Reactie

De vereniging stelt het op prijs indien in het MER de milieueffecten worden vermeld die mogelijk gevolgen hebben voor de bedrijven en haar bewoners.

Beantwoording

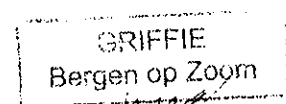
In het MER wordt aandacht besteed aan milieugevolgen van de beoogde ontwikkeling, ook voor de omgeving.

Reactie

De verhoogde verkeersintensiteit zal gevolgen hebben voor het woon- en leefklimaat van het gebied.

Beantwoording

Hieraan zal in het MER aandacht worden besteed.

8. Dhr. Nuijten (6-6-2005)Reactie

Dhr. Nuijten mist in de startnotitie de uitspraak van de ABRvS inzake het bestemmingsplan Buitengebied, waarbij de RNLE-grens ter discussie staat en waarbij zijn bedrijf nabij Vredenburg niet onder AHS landschap valt maar onder Agrarisch gebied zonder landschappelijke waarde.

Beantwoording

Voor zover relevant zal hiermee in de verdere planvorming rekening worden gehouden

Reactie

Dhr. Nuijten mist in de startnotitie het bijzondere ontstaan van het landschap in de noordoostelijke richting. Daar waar heuvels ontstaan zijn mag nooit een golfbaan aangelegd worden.

Beantwoording

Aan de ontstaansgeschiedenis van het landschap en aan het aanwezige microreliëf zal in het MER de nodige aandacht worden besteed.

Reactie

Daarnaast heeft dhr. Nuijten aan de geluidsbelasting als gevolg van het spoor en de A4 ter plaatse veel te hoog zal zijn voor hoogwaardige recreatie.

Beantwoording

Zoals in de startnotitie al is aangegeven vormt de geluidsbelasting van met name de A4 een belangrijk aandachtspunt. Daarbij wordt wel opgemerkt dat de beoogde verblijfsrecreatieve voorzieningen in de plaats komen van de bestaande campings.

Reactie

Ook had het hotel beter gepland kunnen worden op Ruytershoove (kruispunt –Zoomland – van de A4 en de A58). De herbouw van landgoed Ruytershoove (in de vorm van een hotel) was een optie geweest.

Beantwoording

Het voormalige landgoed Ruytershoeve ligt ten zuiden van de spoorlijn, net ten noorden van de A58. In het vigerende beleidskader van de gemeente (structuurvisie) en provincie (streekplan) ligt in dit gebied de prioriteit niet bij recreatie (geen recreatieve poort zoals opgenomen in het streekplan of recreatief kerngebied zoals aangegeven in de structuurvisie). De recreatieve ontwikkeling zal ten noorden van de spoorlijn plaatsvinden. De gemeente streeft daarbij naar een clustering van recreatieve voorzieningen.

9. Brabantse milieufederatie (BMF) (21-6-2005)Reactie

De zienswijze op het Masterplan wordt herhaald en als ingelast beschouwd.

Beantwoording

Hiervan wordt kennis genomen. In het kader van het Masterplan is reeds ingegaan op de betreffende opmerkingen. De betreffende opmerkingen zijn in belangrijke mate verwerkt in het advies van de Commissie voor de m.e.r., welk advies de basis vormt voor deze richtlijnen.

Reactie

In het beleidskader lijkt het erop alsof het Uitwerkingsplan, Gebiedsplan, de Structuurvisie-plus en de Structuurvisie/Masterplan voor de Bergse Heide reeds integraal zijn afgewogen en goed bevonden. BMF benadrukt dat zij tegen alle plannen bezwaar hebben gemaakt voor zover die het bestaande rijks- en provinciaal beleid (streekplan 2002) voor de natuur doorkruisen.

GRIFFIE
Bergen op Zoom
[Handwritten signature]
135.11750.01

Aangezien tegen die plannen geen beroep mogelijk was, zal een concrete ruimtelijke afweging pas plaatsvinden in het bestemmingsplan.

Beantwoording

Dit wordt ter kennisgeving aangenomen. Voor het op te stellen MER heeft dit, buiten een gedegen beschrijving van het relevante beleidskader, geen gevolgen.

Reactie

De Saldobenadering uit de Nota Ruimte wordt onterecht genoemd, onder andere omdat een aantal holes de EHS verkleint er geen enkele garantie is dat in totaliteit vergroting van het areaal van de EHS optreedt. De in de startnotitie genoemde kwaliteitsverhoging van het bos is heel eenvoudig te bewerkstelligen zonder golfholes in het bos. Deze laatste opmerking is ook van toepassing op hetgeen onder 3.2 basisalternatief vermeld staat.

Beantwoording

Conform het advies van de Commissie voor de m.e.r. zal in het MER worden aangegeven op welke wijze de onderdelen van het project in de uitvoering aan elkaar kunnen worden gekoppeld zodat de beoogde kwaliteitsverbetering gegarandeerd blijft. Verwezen wordt overigens naar de beantwoording op de inspraakreactie van IVN Groene Zoom.

Reactie

BMF betreurt het ten zeerste dat geen alternatief wordt beschreven waarbij de golfbaan geheel buiten de EHS/ GHS komt te liggen. Volgens de BMF bestaat geen enkel bezwaar tegen een loopafstand van 400 meter tussen recreatieve poort/ clubhuis en golfholes.

Beantwoording

In het MER zal, conform het advies van de Commissie m.e.r., het belang van koppeling van de golfbaan aan de recreatieve poort nader worden gemotiveerd. Daarbij zal ook worden ingegaan op toelaatbare loopafstanden binnen een commercieel te exploiteren golfbaan. Conform het advies van de Commissie voor de m.e.r. zal daarnaast ook worden aangegeven welke extra milieuwinst zou kunnen worden behaald met een ligging van de golfbaan geheel buiten de EHS.

GRIFFIE
Bergen op Zoom
M6